

Skogstad, Øyvind

Fra: Vatne, Tore
Sendt: 26. juli 2017 10:45
Til: Bjørnar Skjæran ; Hans_Ola Pedersen (hans@naturgassnord.no); May Valle (mayval@vgs.nfk.no); Nils-Johan Kappfjell; nina.k.oskal@gmail.com; Siv Mossleth (sivmos@nfk.no)
Kopi: Skogstad, Øyvind; Stig_Tore Skogsholm (stigts@gmail.com); OleHenrik Kappfjell (heihka@gmail.com); Monika Sande (monika.sande@beiarn.kommune.no); Grete Bang (gretba@nfk.no); Arve Knutsen (arvknu@nfk.no); Arild Pettersen Inga (arpette2@online.no)
Emne: Behandling av klage - lisensfelling av jerv
Vedlegg: 17- klage fra NOAH om jerv.pdf

Hei
Organisasjonen NOAH har klaget på Rovviltnemndas siste vedtak om lisensjakta på jerv i Nordland, se vedlegg.

Øyvind Skogstad har nå tatt ferie, men han fikk utarbeidet et utkast til saksframlegg for behandling av klagen før han startet ferien. Det kan være vanskelig å få til et snarlig telefonmøte nå i ferietiden, og sekretariatet foreslår derfor at nemnda tar stilling til klagen per e-post. Denne framgangsmåten er avklart med Siv Mossleth, som allerede har gitt tilbakemelding om at hun støtter sekretariats forslag til vedtak.

Nedenfor følger sekretariatets saksframlegg. Vi ber om at alle representantene i nemnda gir en tilbakemelding per e-post til de øvrige i nemnda og sekretariatet ved Tore Vatne innen onsdag 2. august om dere støtter forslaget til vedtak eller ikke. Dersom et flertall slutter seg til forslaget, kan vi deretter få det oversendt til departementet rimelig snart.

Sak 29/2017 Lisensfelling av jerv i Nordland 2017/2018 – behandling av klage

Sekretariatet viser til mottatt brev fra NOAH datert 19.07.2017 med klage på vedtak om kvote for lisensfelling av jerv i region 7 - Nordland 2017/2018 .

Sekretariatets forslag til vedtak:

Rovviltnemnda i region 7 – Nordland tar ikke klagen fra NOAH til følge. Vedtak om kvote for lisensfelling av jerv i Nordland 2017/2018 oversendes til Klima- og miljødepartementet for endelig avgjørelse jf. forvaltningsloven §§ 28 og 29 og rovviltforskriften § 18.

Rovviltnemnda i region 7 – Nordland fattet i møte 3/2017 den 31.05.2017 vedtak om kvote for lisensfelling av jerv 2017/1028. Vedtaket ble påklaget av Nordland Bondelag. Rovviltnemnda behandlet klagen i ekstraordinært telefonmøte 29. juni. Nemnda tok da klagen delvis til følge ved at siste del ble justert noe. Nemnda valgte å presiserer tydeligere at det finnes åpning for å tildele dyr fra eksisterende kvote også innenfor jervesona.

Nemnda fattet da følgende vedtak:

Rovviltnemnda viser til vedtak i sak 21/2017 og viser til at det er gitt rom til å felle to jerver innenfor prioritert jervesonen, herav maks en tisper. Bakgrunnen for restriksjonen er et ønske om flere fellinger i prioriterte beiteområder og kalvingsområder.

Nemnda tar klagen fra Nordland Bondelag delvis til følge ved å presisere i lisensfellingsvedtaket at det finnes åpning for å tildele dyr fra eksisterende kvote også innenfor jervesona, men at det da må foreligge klare grunner for det. Klare grunner kan være alvorlige tapssituasjoner, eller at det er stor jerveaktivitet og få felte jerver for øvrig i fylket.

Lisensfellingsvedtaket blir da som følgende, vedtak i sak 21/2017, inkludert presisering i siste del av siste avsnitt.

Rovviltnemnda legger til grunn at bestandsmålet for jerv er oppfylt i region 7, og at myndigheten til å vedta kvote for lisensfelling av jerv i Nordland vinteren 2017/2018 derfor ligger hos nemnda.

Rovviltnemnda i Nordland fatter vedtak om lisensfelling på jerv innenfor region 7 – Nordland i 2017/2018. Kvota settes til totalt 16 jerv, hvorav maksimalt 8 tisper.

Nordland fylke deles inn i følgende fellingsområder:

1. *Lofoten/Vesterålen*
2. *Fastlandet nord for Rombaken (inngår i kvote for region 8)*
- 3a. *Ofoten sør for Rombaken – utenfor jervesonen*
- 3b. *Ofoten sør for Rombaken – innenfor jervesonen*
- 4a. *Nord-Salten – utenfor jervesonen*
- 4b. *Nord-Salten – innenfor jervesonen*
- 5a. *Indre Sør-Salten – utenfor jervesonen*
- 5b. *Indre Sør-Salten – innenfor jervesonen*
- 6a. *Ytre Midtfylke – utenfor jervesonen*
- 6b. *Ytre Midtfylke – innenfor jervesonen*
- 7a. *Rana øst – utenfor jervesonen*
- 7b. *Rana øst – innenfor jervesonen*
- 8a. *Indre Sør-Helgeland – utenfor jervesonen*
- 8b. *Indre Sør-Helgeland – innenfor jervesonen*
9. *Ytre Sør-Helgeland – utenfor jervesonen*

Det åpnes for lisensfelling av halve kvota samlet for alle fellingsområder, men hvor maksimalt 2 jerv og maksimalt 1 tisper kan felles innenfor de prioriterte jervesonene. Dersom denne første delen av kvota blir felt, kan Fylkesmannen i samråd med rovviltnemnda tildele dyr fra resterende kvote til de enkelte fellingsområdene ut fra hvor det er felt jerv, skadesituasjonen på rein og sau til jerv, bestandssituasjonen for jerv og føringer i forvaltningsplanen. Det finnes åpning for å tildele dyr fra eksisterende kvote også innenfor jervesona, men da må det foreligge klare grunner for det. Klare grunner kan være alvorlige tapssituasjoner, eller at det er stor jerveaktivitet og få felte jerver for øvrig i fylket.

Vedtaket ble fattet i medhold av lov av 19. juni 2009 nr. 100 om forvaltning av naturens mangfold §§ 18 første ledd b) og 77, jfr. forskrift 18. mars 2005 nr. 242 om forvaltning av rovvilt (rovviltforskriften) § 10.

Klagen fra NOAH

Klager anfører flere forhold:

1. *Rovviltnemnda har ikke myndighet til å fatte vedtak om kvote for lisensfelling av jerv.*

NOAH mener at ved vurderingen om rovviltnemnda har myndighet til å fatte vedtak om lisensfelling, bør tallene hvor hiuttak er trukket fra legges til grunn, siden dette er det faktiske antallet ynglinger som fortsatt finnes i regionen. NOAH mener derfor at rovviltnemnda ikke har myndighet til å fatte vedtak om kvote for lisensfelling av jerv.

2. *Vedtaket oppfyller ikke vilkåret om at fellingen ikke truer jervebestandens overlevelse på lang sikt*

NOAH mener at vedtaket ikke oppfyller vilkåret om at lisensfellingen ikke truer jervebestandens overlevelse på kort eller lang sikt og er således ikke fattet i samsvar med nml § 5 og § 18 og Bernkonvensjonens artikler 2 og 9, fordi:

- nemnda ikke har sannsynliggjort at bestanden etter neste yngling fortsatt vil oppfylle det nasjonalt fastsatte bestandsmålet for regionen, jf. rovviltforskriften § 7 andre ledd;
- nemnda har lagt for stor vekt på soneinndelingen i vedtaket, men unnlatt å legge tilstrekkelig vekt på føre-var-prinsippet i vurderingen om jervebestandens utvikling på kort og lang sikt. Disse saksbehandlingsfeilene har virket bestemmende på vedtakets innhold og gir grunnlag til å erklære vedtaket ugyldig, jf. forvaltningslovens § 41;
- vedtaket ikke oppfyller krav om kunnskapsgrunnlaget fastsatt i nml § 8 og har ikke vurdert den samlede belastningen av lisensfelling, jf. § 10 i nml. Disse saksbehandlingsfeilene har virket bestemmende på vedtakets innhold og gir grunnlag til å erklære vedtaket ugyldig, jf. forvaltningslovens § 41.

3. Vedtaket er ikke skademotivert

NOAH konkluderer med at vedtaket er ikke skademotivert, men motivert av en vilje å få jerver felt med hensikt å holde bestanden nede på bestandsmålet. Dette betyr at et av hovedvilkårene for å tillate felling ikke er oppfylt, jf. nml § 18 første ledd bokstav b, § 18 andre ledd og Bern-konvensjonens artikkel 9 første ledd. I tillegg har de nevnte feilene i saksbehandlingen virket bestemmende på vedtakets innhold som gir grunnlag til å erklære vedtaket ugyldig, jf. forvaltningslovens § 41.

4. Vedtaket oppfyller ikke kravet om å finne andre tilfredsstillende løsninger

Rovviltnemnda har ikke gitt noen objektiv eller verifiserbar begrunnelse hvorfor felling er den eneste tilfredsstillende løsningen i saken. NOAH mener at det finnes andre tilfredsstillende løsninger som ikke har vært vurdert i denne saken. Derfor kan NOAH ikke se at et av hovedvilkårene for felling er oppfylt, jf. nml § 18 andre ledd og Bern-konvensjonens artikkel 9.

NOAH ber Klima- og Miljødepartementet om at klagen tas til følge og at vedtaket erklæres ugyldig. NOAH legger følgende til grunn:

- vedtaket bør erklæres ugyldig, fordi reguleringen av jervebestanden ned til bestandsmålet har vært den avgjørende motivasjonen for og hovedkriteriet ved å fatte vedtak om lisensfelling av jerv. Dette betyr at rovviltnemnda har fattet vedtaket uten hjemmelsgrunnlag i loven, og derfor strider vedtaket mot nasjonal og internasjonal lov - §§ 5 og 18 i nml, Grunnlovens § 112 og artikler 2, 6 og 9 i Bernkonvensjonen;
- vedtaket bør erklæres ugyldig, fordi de materielle vilkårene for lisensfelling av 16 jerv i 2017/2018 ikke er oppfylt; heller ikke er de materielle vilkårene for lisensfelling av to jerver innenfor jervesonen oppfylt, jf. prinsippet om differensiert forvaltning, jf. rovviltforskriften § 1;
- vedtaket bør erklæres ugyldig pga. saksbehandlingsfeil ift. mangelfull utredning og mangelfull begrunnelse knyttet til §§ 5, 8, 9 og 10 i nml, som har virket bestemmende på vedtakets innhold og resultat, jf. forvaltningslovens §§ 17, 25 og 41.

Sekretariatets vurdering

1. Rovviltnemnda har ikke myndighet til å fatte vedtak om kvote for lisensfelling av jerv.

I rovviltforskriften § 7 står det følgende om rovviltnemndens myndighet til å fatte vedtak:

Rovviltnemnden har myndighet til å fatte vedtak om kvote for felling etter forskriften § 8 og § 10 og kvote for jakt etter forskriften § 11 når bestanden av den enkelte art ligger over de nasjonalt fastsatte bestandsmålene for regionen, jf. forskriften § 4. Nemndens myndighet skal for ulv og bjørn baseres på de siste dokumenterte data om siste års ynglinger fra Nasjonalt overvåkingsprogram for rovvilt, jf. forskriften § 3 tredje ledd. Tilsvarende skal nemndens myndighet for gaupe og jerv baseres på gjennomsnittet av dokumenterte data om ynglinger de tre siste årene fra Nasjonalt overvåkingsprogram for rovvilt.

Siste rapport fra Nasjonalt overvåkingsprogram for rovvilt er for jerv, NINA Rapport 1292

Yngleregistreringer av jerv i Norge i 2016. Der framgår det at gjennomsnitt siste tre år i Nordland er 12 årlige ynglinger. Sekretariatet legger til grunn at vurderingen om hvorvidt nemnda har myndighet eller ikke, skal gjøres ut fra det samlede antallet påviste ynglinger i regionen, før fratrukk for evt gjennomførte hiuttak. Sekretariatet vurderer derfor at rovviltnemnda har myndighet til å fatte vedtak om kvote for lisensfelling av jerv i Nordland. Kunnskap om hiuttak og «netto» bestandsstørrelse er derimot viktig kunnskap i den konkrete vurderingen som skal gjøres av nemnda i forhold til kvotestørrelse etc.

2. Vedtaket oppfyller ikke vilkåret om at fellingen ikke truer jervebestandens overlevelse på lang sikt

Nml. § 5 sier at målet er at artene og deres genetiske mangfold skal ivaretas på lang sikt, og at artene forekommer i levedyktige bestander i sine naturlige utbredelsesområder. På rovviltfeltet må forvaltningsmålet i nml. § 5 ses i sammenheng med de vedtatte bestandsmål, og forstås slik at det ikke er til hinder for en geografisk differensiert rovviltforvaltning, jf. Ot.prp. nr. 52 (2008-2009) s. 376. Når det gjelder jerv er prinsippet om en geografisk differensiert rovviltforvaltning konkretisert i rovviltforskrifta § 3 og § 4, der det fremgår at bestandsmålet for jerv i region 7 er 10 årlige ynglinger.

Forvaltningsplanens forvaltningsprinsipp 2.2.2 slår fast at vedtatt regionale bestandsmål for jerv skal oppnås innenfor forvaltningssonen for jerv (blå sone). Foreløpige resultater fra siste vinters bestandsregistrering viser totalt 9 ynglinger, hvorav to hiuttak (kun valpene). Av disse 9 ynglingene er kun

1 registrert innenfor prioritert jervesone. Dette viser utfordringen med den vedtatte jervesonen, som i liten grad stemmer overens med utbredelse for jerv i fylket.

Klager mener nemnda har lagt for stor vekt på soneinndelingen. Sekretariatet problematiserte soneinndelingen i forhold til jervebestandens overlevelse i vårt saksframlegg til førstegangs behandling av saken, da vi skrev:

«Vi vil imidlertid påpeke at de definerte sonene for yngling av jerv er svært små sett i forhold til bestandsmålet og sonene stemmer i liten grad overens med historisk utbredelse for jerv i fylket. Dette gjør at det blir vanskelig å bruke planen som forvaltningsverktøy for jerv siden det er urealistisk at bestandsmålet kan oppnås innenfor de definerte sonene. Dersom man forvalter jerven i samsvar med prinsippene i forvaltningsplanen, og lykkes med uttak i tråd med disse, mener vi at det må påregnes at bestanden av jerv i Nordland vil reduseres til godt under bestandsmålet. Vår faglige vurdering er derfor at kvotestørrelse og kvotefordeling må ta utgangspunkt i et kompromiss mellom nemndas målsettinger i planen og hensynet til de bestemte bestandsmålene for regionen.»

Sekretariatets tilrådning om en kvotestørrelse på 16 jerv, som nemnda fulgte, tar utgangspunkt i at jervebestandens overlevelse skal sikres gjennom å forvalte bestanden nærmest mulig bestandsmålet og at kvoten prioriteres til områder med størst skadeproblematikk.

Vi skrev i vårt saksframlegg til førstegangsbehandling av saken:

«Sekretariatet foreslår etter en helhetsvurdering av situasjonen en kvote på 16 jerv i Nordland, hvorav maksimalt 8 hundyr. Sekretariatet vurderer at et slikt uttak vil ha en skadereduserende effekt samtidig som det ikke vil være til skade for jervebestandens overlevelse, og at et slikt uttak vil bidra til å stabilisere bestanden omkring 10 årlige ynglinger.»

Når det gjelder effekten av påvirkninger, jf. nml. § 10, foreligger det betydelig kunnskap om den samlede belastningen som arten blir utsatt for. Det er høy dødelighet blant jervunger det første året, blant annet på grunn av infanticid (ungedrap). Utover enkelte påkjørsler og predasjon skjer avgangen av voksen jerv i hovedsak gjennom lisensfelling og skadefelling, slik at miljøforvaltningen i stor grad har oversikt over den samlede belastningen.

3. Vedtaket er ikke skademotivert

Sekretariatet legger til grunn at vedtaket er fattet med utgangspunkt i et ønske om å forhindre fremtidige skader på husdyr og tamrein, altså at det er skademotivert. Vi viser i den sammenheng til vårt saksframlegg til førstegangs behandling av lisensfelling i sak 21/2017. Der redegjorde vi for omfanget av tap av sau og tamrein til jerv, og at forslag til kvotestørrelse bl.a. hadde utgangspunkt i skadesituasjonen på sau og rein.

Når det gjelder åpningen for å tildele dyr fra eksisterende kvote også innenfor jervesona, har nemnda presisert at det må det foreligge klare grunner. Nemnda har sagt at klare grunner kan være alvorlige tapssituasjoner, eller at det er stor jerveaktivitet og få felte jerver for øvrig i fylket. Det er ikke registrert sauebeite og i svært liten grad kalvingsland innenfor jervesonen. Jerv som oppholder seg innenfor jervesonen kan imidlertid også ha leveområder i prioriterte beiteområder eller kalvingsland utenfor jervesonen (revir som krysser sonegrensa). Videre vil jerv kunne vandre ut fra jervesone på leting etter nye leveområder. Det er også flere reinbeitedistrikt som har viktige årstidsbeiter innenfor jervesonen selv om kalvingsland er holdt utenfor. Disse forholdene gjør at uttak av jerv innenfor jervesonen i noen tilfeller kan ha en tapsreduserende effekt. Men uttak av jerv innenfor jervesonen vil være betydelig mindre målrettet i forhold til forventet tapsreduserende effekt, sammenlignet med uttak i prioriterte beiteområder eller kalvingsland utenfor jervesonen.

For i større grad å sikre at uttak målstyres til områder med skadeproblematikk eller til områder hvor det kan forventes store skader, kan vilkårene for å tildele dyr innenfor jervesonen med fordel justeres noe. For eksempel slik: (...) *klare grunner kan være pågående alvorlige tapssituasjoner eller fare for at alvorlige tapssituasjoner kan oppstå.*

4. Vedtaket oppfyller ikke kravet om å finne andre tilfredsstillende løsninger

Sekretariatet legger til grunn at vilkåret om at formålet – altså å avverge skade på husdyr eller tamrein – ikke kan nås på annen tilfredsstillende måte, må sees i sammenheng med prinsippet om arealdifferensiert

forvaltning. Sekretariatet viser til at nemnda har differensiert mellom jaktområder innenfor og utenfor jervesonen, med vesentlig større kvoter utenfor.

Konklusjon

Sekretariatet vurderer at klagen ikke inneholder opplysninger som gir grunn for nemnda å endre sitt vedtak om en lisensfellingskvote på 16 jerv.

For i større grad å sikre at uttak målstyres til områder med skadeproblematikk eller til områder hvor det kan forventes store skader, jf. prinsipp om at lisensfelling skal være skademotivert, kan vilkårene for å tildele dyr innenfor jervesonen med fordel justeres noe. For eksempel slik: (...) *klare grunner kan være pågående alvorlige tapssituasjoner eller fare for at alvorlige tapssituasjoner kan oppstå.*

Vi anbefaler at nemnda ikke tar klagen til følge, og at saken oversendes til Klima- og miljødepartementet for endelig avgjørelse jf. forvaltningsloven §§ 28 og 29 og rovviltforskriften § 18.

Med hilsen

Tore Vatne
seksjonsleder
miljøvernavdelinga
Fylkesmannen I Nordland

telefon 75 53 15 48

MERK MIN NYE EPOSTADRESSE: fmnotva@fylkesmannen.no

www.fmno.no

www.twitter.com/FMNordland

www.facebook.com/FylkesmannenNO